

C İ L T 1

S A Y I 1

Y I L 2 0 1 9

AKADEMİK TARİH VE ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

ATAD

JOURNAL OF ACADEMIC HISTORY AND STUDIES

V O L U M E 1

I S S U E 1

Y E A R 2 0 1 9

Mustafa Ünal

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3679-7491>

Kitap İncelemesi: Amir Taheri, *Kutsal Terörün İçyüzü Hizbullah*, Çev. Hikmet Bila, (İstanbul: Sel Yayıncılık,1990), 224 Sayfa.

Atıf yapmak için: Mustafa Ünal, “Kutsal Terörün İçyüzü Hizbullah”, Hasan Kayalı, *Akademik Tarih ve Araştırmalar Dergisi*, Cilt:1, Sayı: 1, (2019), s.117-120.

Geliş Tarihi: 27.12.2019 – Yayına Kabul Tarihi: 29. 12.2019

ATAD

Çevrimiçi (online) erişim için <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataddergi>

ATAD

Kutsal Terörün İçyüzü Hizbullah

Amir Taheri, *Kutsal Terörün İçyüzü Hizbullah*, Çev. Hikmet Bila, (İstanbul: Sel Yayıncılık,1990), 224 Sayfa.

Amir Taherinin kaleme aldığı *Kutsal Terörün İçyüzü HİZBULLAH* isimli eser, on bir bölümden oluşmaktadır. Ortadoğu jeopolitiğinde Hizbullah'ın ortaya çıkışında neler etkili olmuştur? Tarihi altyapısı nasıl oluşmuştur? Hangi ülkelerde etkisini göstermiştir? gibi sorulara yanıtlar bulunabilecek bir eserdir. Yukarıda bahse konu olan eser, Ortadoğu coğrafyasını derinlemesine incelemek isteyen bir araştırmacının mutlaka görmesi gereken bir yapıttır. Araştırmacının diyorum çünkü kitap bazen bölgesel kavramlar içermekte; zira bölge terminolojisine yabancı olan bir kimsenin eseri kavrayabilmesi biraz zamanını alabilecektir. Ortadoğu özelinde belirli bir boşluğu doldurması açısından önemli bir eserdir. Esere baktığımız da bazı bölümleri kısa bazı bölümleri ise uzun tutulmuştur. Yazarın buradaki amacı konu bütünlüğünü sağlamak ve akıcılığı yakalamak olduğu açık şekilde anlaşılmaktadır.

“Yeni Terörizm” başlıklı ilk bölümde yazar, sorular sorarak ve bu sorduğu sorulara geniş ölçüde yanıtlar vererek başlamıştır. İlk bölümde dünya üzerindeki dört tip terörizm faaliyeti üzerinde durulmuştur. Dört tip olan bu terörizm kendi içerisinde yapmış olduğu eylemlere ve hedef aldığı amaçlara göre ayrılmıştır. Bahse konu olan dört tip terörizm faaliyetine beşinci olarak eklenen yeni terörizm ya da başka bir bağlamda “İslam Terörizm’i” ismini verilmiştir. Bu bölümün en ağır basan kısmı yeni terörizm yani “İslam Terörizmi” olmuştur.

“İman Şehri ve Şavaş Şehri” başlıklı eserin ikinci bölümünde Beyrut’ta yaşanan bir hadise üzerinde durulmuştur. Dünyanın iki kutupta olduğu bu kutuplardan birinin Darül Harp(Savaş Şehri) diğeri ise Darül İmam(İman Şehri) olduğuna değinilmiştir. İman şehri olarak adlandırılan yer Hizbullah(Allah Partisi) güçlerinin olduğu, diğerkutup olan savaş şehri ise Batının olduğu bölgeyi temsil etmiştir. Burada önemli olan savaş şehrine

* YL Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, SBE, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ABD, munal834@gmail.com, ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3679-7491>

egemen olmadan iman şehrine egemen olmak olarak işlenmiştir. İlk olarak içlerindeki sindirip dışarıya açılmak; aynı zamanda içerdekilerin dışardakilerden daha tehlikeli olabileceği, bunun için de onların yok edilmesi gerekliliği üzerinde durulmuştur. İslam ülkelerinde modernleşmenin batı tarzında olmadığı hatta modernleşme yapılan bazı ülkelerde ise aslında eski yönetimlerinden daha mutlak otoriteyi ön planda tuttıkları üzerinde durulmuştur. Üzerinde durulan ülkeler arasında Türkiye, Tunus, İran gibi rejim değişiklikleri yaşayan devletler vardır. Bahse konu olan bu devletlerin kurulmadan önceki bölgelerinde hakim olan devletlerden veya rejimlerden daha da eski yani Ortaçağ tarzı liderle yönetildiğinden bahsedilmiştir.

“Allah’ın Bahçesindeki Yabani Otlar “ başlıklı üçüncü bölümde İslam’ın bir bahçe olduğu ve bu bahçenin içerisinde yabani otların etkisinden ve bu bahçenin aynı zamanda sakinlerinin varlığından bahsedilmiştir. Bahsi geçen bu sakinlerin üç grupta incelendiği üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu bölümde dönemine damgasını vuran Anadolu, Avrupa ve Asya’da kendisinden söz ettiren Hasan Sabbah ve Haşhaşilerden detaylı bir şekilde bahsedilmiştir. Hangi bölgede kuruldukları neden bu bölgeyi seçtikleri üzerinde durulmuştur. Selçuklu sultanı Melikşah ve dönemin Veziri Nizamül Mülk ile olan mücadeleleri, Sabbahın onları nasıl saf dışı bıraktığı ve Haçlılarla olan mücadelesi eserin bu bölümünde ele alınmıştır.

“Kardeş Kanı“ başlıklı dördüncü bölümde Hasan el Benna adlı bir imamın Mısır’da özellikle Kahire’de yapmış olduğu eylemler ve kurmuş olduğu Müslüman Kardeşler adlı örgütün neler yaptığı üzerinde durulmuştur. İkinci dünya savaşı yıllarında etkinliğini göstermiş İtalya’da Benito Musolini’yi Musa Lini adlı bir Müslüman’a, Adolf Hitler’i ise Haydar isimli bir Müslüman’a benzetmeleri örgütün en dikkat çekici tarafı olmuştur.

“Doguda Doğan İmam“ başlıklı altıncı bölümde Lübnan’ın en önemli isimlerinden olan Musa Sadr anlatılmıştır. Safeviler döneminde Lübnan’ın Cebel bölgesinden İran’a Sadr’ın ataları gelmiştir. Kendisi tekrardan ata topraklarına dönen ve Lübnan’ın önemli simgelerinden olan Sadr, bu bölgede Emel isimli bir örgüt kurmuştur. Lübnan’da bulunduğu bu yıllarda Kaddafi ile yapmış olduğu görüşmelere eserde etraflıca değinilmiştir. Yine bu görüşmelerin sıklığından ve şüpheli ölümüne veya birden ortadan kayboluşuna değinilmiştir.

“Hizbullah (Allah Partisi) “ başlıklı yedinci bölüm aynı zamanda eserin ana başlığıdır. Eserin bu kısmında Hizbullah’ın ilk olarak nerede ortaya çıktığına değinilmiştir. Kurucusunun aynı zamanda tek üyesi olduğu ve kurucusunun

öldükten sonra kitlelere nasıl hitap ettiği nasıl geliştiğinden bahsedilmiştir. Hangi bölgelerde etkili olduğu , hangi yaş aralığı ile başlayıp bittiği üzerinde durulmuştur. Genel olarak bu örgütün kullanmış olduğu propaganda yöntemleri, araçları ve Batı karşıtı gösterileri kitabın bu bölümünde ön planda tutulmuş.

“Öldürüyorum O Halde Varım “ başlıklı sekizinci bölümde Tahranın kuzeyinde bulunan Niyavaran semtinin ilk bakışta sessiz sakin bir yer olduğun ama daha detaylı bakılınca buranın bir kamp olduğu ve sonradan anlaşıldığı üzerinde durulmuştur. Buraya dünyanın birçok ülkesinden Şehadet Gönüllüleri adı altında gelen ve örgütlenerek kurulan bu grupta Hizbullah yoluna nasıl ölmek ve öldürmek gerektiğinin detaylı bilgileri verilmiştir. Yukarıdaki bahsettiğimiz kampların ilk aşamalarında teoloji eğitimi, günde beş vakit namaz, öğleden sonra Kur’an okuma haftada bir kez vaaz verme şeklinde olmuştur. Bahsettiğimiz kamplarda yetişen öğrencilerden iyi olanlar eğitici olarak kalıp diğerleri de dünyanın dört bir tarafına gönderiliyormuş. Bunlar Hizbullah’a hizmet ediyor ve bununla kalmayıp diğer Avrupa ülkelerine gittikleri yerlerde basın yayın yolunu nasıl etkili kullandıkları eserde ele alınmıştır. Bu bahse konu olan ülkelerde haftalık günlük gazetelerin de dağıtıldığına yer vermiştir.

“Kan Gelinleri “ başlıklı onuncu bölümde Şii mitolojisine göre kan gelinleri ilahi irade tarafından bir yere layık görülmüş kimselermiş. Kan gelinleri Kerbelada şehit düşen Hz Hüseyin’in intikamını almak için ölüm yemini eden bakire kızlarmış. Bu kızlar intihar bombacısı olarak Hizbullah’a hizmet ederlermiş. Bahse konu olan bu bölümde ilk kan gelini olan Sumeya adında bir genç kızıdan bahsedilmiş, bu kız Güney Lübnan bölgesinde dinamit yüklü bir kamyonla İsrail askerlerinin bulunduğu alana aracını sürerek on iki tane İsrail askerinin ölmesini ve kendisinin de paramparça olmasına sebep olmuştur. Bu kızın ismi İran’da bulunan caddelerden birine verilmiştir. İran’ın bu bölgede Hizbullah’ı ne derece ve ne ölçüde desteklediği ve Humeyni ile arasında olan bağlardan bahsedilmiştir.

“Kırık Hilal “ başlıklı on birinci ve son bölümünde Tunus, Fas, Cezayir, Türkiye oluşumlar üzerinde durulmuştur. Burada dikkate değer Atatürk’ün yapmış olduğu inkılaplarla ülkeyi İslam’dan uzaklaştırmak gibi bir hedefi olduğuna değinilmiştir. Eserin ilerleyen sayfalarında ise bunu başaramadığı ve bunu 1950 seçimlerinde görmenin mümkün olacağından söz edilmiştir.1980’lerden sonra ülkemizdeki Kemalist ve İslamcı kesimin arasındaki hamlelerden bahsedilmiştir. Bunlardan bazıları 1983 genel

seimlerinde parti liderlerinin İslam'a ne kadar dūřkūn olduđunu belli etmek iin tūrbelerin nūnde nasıl kurbanlar kestiđi üzerinde durulmuřtur. Bu blūmde Tūrkiye'nin son zamanlarda nereye geldiđini dnemin tarihsel ařamalarını gz nūnde bulundurarak deđerlendirmiş olan Taheri, Tūrkiye ve Hizbullah hakkında deđerlendirmelere yer vermiştir.